

Theo sự phân công của Thủ tướng chính phủ tại Công văn số 83/VPCP-CCHC ngày 5.1.2001, UBND TP.HCM chủ trì cùng với một số bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan trực thuộc chính phủ tổ chức nghiên cứu xây dựng "Quy chế quản lý và phát triển" (sau đây gọi tắt là quy chế).

Trên tinh thần đó, Ban chỉ đạo cải cách hành chính TP.HCM đã tổ chức hội thảo "Cơ chế quản lý thích hợp cho TP.HCM" vào ngày 16.12.2001. Nhiều nhà quản lý, nhà khoa học từ các cơ quan và viện nghiên cứu của trung ương, từ các sở ngành, quận, huyện, các trường đại học và viện nghiên cứu của TP.HCM đã tham dự và đóng góp nhiều ý kiến hết sức quý báu cho việc chuẩn bị xây dựng bản dự thảo nội dung quy chế.

Để tạo điều kiện thuận lợi cho

CƠ CHẾ QUẢN LÝ VÀ PHÁT TRIỂN TP. HỒ CHÍ MINH

MAI QUỐC BÌNH*

việc xây dựng quy chế, ngày 6.2.2001 UBND/TP đã ký quyết định thành lập "Tổ nghiên cứu xây dựng quy chế", do ông Mai Quốc Bình - Ủy viên

chuyên trách của UBND.TP làm tổ trưởng, TS.Trần Du Lịch - Viện trưởng viện kinh tế thành phố làm tổ phó thường trực - chịu trách nhiệm phối hợp triển khai việc nghiên cứu và tổ chức biên tập bản dự thảo nội dung quy chế.

Trên cơ sở các kết quả đã nghiên cứu từ trước, tổ đã soạn thảo đề cương nghiên cứu chi tiết nội dung quy chế và đã được các sở, ngành, quận, huyện, thành phố góp ý kiến; UBND.TP cũng đã mời 7 bộ ngành trung ương (Ban tổ chức cán bộ chính phủ, Bộ tư pháp, Bộ kế hoạch và đầu tư, Bộ tài chính, Bộ giao thông vận tải, Bộ xây dựng, Tổng cục địa chính) cử cán bộ trực tiếp đến TP.HCM tham gia soạn thảo quy chế.

Hiện nay, UBND.TP đang tiếp tục thu thập các ý kiến đóng góp của một số cơ quan trung ương, các sở, ngành, quận và huyện của TP cho dự thảo quy chế lần thứ 4.

I. MỤC TIÊU CỦA QUY CHẾ:

Quy chế TP.HCM gồm có một số chính sách và cơ chế quản lý hành chính - kinh tế - xã hội để khai thác ở mức cao nhất tiềm năng, thế mạnh, tính năng động và mọi nguồn lực cho mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội; từ thực tiễn áp dụng các chính sách, cơ chế này ở TP.HCM sẽ rút kinh nghiệm, bổ sung, cho công tác cải cách hành chính trên địa bàn TP.HCM ngày càng phù hợp cho yêu cầu phát triển cao hơn.

Nguyên tắc xây dựng quy chế:

Nội dung quy chế được xây dựng dựa trên 4 nguyên tắc (1) bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo thống nhất và thống nhất của chính phủ; đồng thời phát huy tinh thần tự chủ của các cấp chính quyền và nhân dân địa phương; (2) phân định rõ những nội dung, lĩnh vực phân cấp hay ủy quyền đầy đủ cho TP.HCM để chủ động khi quyết định. Vấn đề nào đã phân cấp cho TP.HCM thì UBND TP được quyền phân cấp lại hoặc ủy quyền cho cơ quan hành chính nhà nước trực thuộc; (3) phân cấp chức năng, nhiệm

Ảnh Hòa Tấn

vụ quyền hạn tương ứng với trách nhiệm tổ chức thực hiện; (4) xác định rõ việc phân cấp quản lý giữa chính phủ và TP.HCM theo quy định của pháp luật hiện hành, đồng thời mở rộng một số quyền hạn, trách nhiệm phù hợp với TP.HCM. Đối với những quy định vượt quá hoặc chưa có trong hệ thống pháp luật hiện hành, TP.HCM sẽ thực hiện thí điểm.

II. NỘI DUNG CHÍNH CỦA QUY CHẾ

Quy chế gồm có 8 chương:

Chương I: Những quy định chung. Chương II: Quản lý về quy hoạch, kế hoạch, đầu tư và phát triển kinh tế - xã hội. Chương III: Quản lý sử dụng nhà - đất. Chương IV: Quản lý kiến trúc, xây dựng, hạ tầng kỹ thuật và môi trường đô thị. Chương V: Quản lý ngân sách và công sản. Chương VI: Tổ chức bộ máy nhà nước địa phương và công tác quản lý cán bộ - công chức. Chương VII: Trách nhiệm tổ chức thực hiện quy chế. Chương VIII: Điều khoản thi hành.

Nội dung quy chế đề cập đến nhiều lĩnh vực rộng lớn, có thể trình bày trong 3 nhóm vấn đề dưới đây:

A. Nhóm thứ nhất, liên quan đến chính sách mới như:

(1) Mở rộng chính sách xã hội hóa một số hoạt động trong các lĩnh vực cung cấp dịch vụ đô thị, y tế, giáo dục, văn hóa, thể dục thể thao theo hướng việc gì các thành phần kinh tế có thể tham gia tốt thì có chính sách khuyến khích thực hiện. Nhà nước tập trung vào quản lý vĩ mô và tạo điều kiện thuận lợi để tăng cường sử dụng có hiệu quả các nguồn lực của xã hội.

(2) Chính sách huy động vốn đầu tư, bổ sung cho nguồn vốn ngân sách nhà nước đầu tư hàng năm. TP.HCM chủ động huy động các nguồn vốn trong nước bằng các hình thức như vay, phát hành trái phiếu để sử dụng tiền nhân rồi; phát hành trái phiếu quốc tế với sự chấp thuận và bảo lãnh của chính phủ.

(3) Có chính sách thu hút lao động chất xám và chế độ đãi ngộ tương xứng đối với cán bộ, công chức. Ngoài các quy định chung. TP. HCM bổ sung một số chế độ chính sách khác để khuyến khích, thu hút các cán bộ công chức giỏi từ các nơi khác về làm việc tại TP.

(4) Có chính sách để điều chỉnh dân cư, lao động giữa các quận nội thành, các quận mới và các huyện ngoại thành; tăng cường giải quyết tốt các vấn đề xã hội.

(5) Có chính sách phát triển giao thông công cộng và bảo vệ môi trường. Khuyến khích các thành phần kinh tế đầu tư phát triển vận tải công cộng; di dời các cơ sở sản xuất gây nhiều ô nhiễm môi trường đến những địa điểm hợp lý theo quy hoạch thống nhất; khuyến khích

nhân dân bảo vệ môi trường và trồng cây xanh.

B. Nhóm thứ hai, liên quan đến phân cấp quản lý hành chính - kinh tế giữa chính phủ và thành phố, bao gồm cả nội dung cải cách thủ tục hành chính như:

(1) Phân cấp quản lý về quy hoạch, kế hoạch, đầu tư, đầu thầu và thành lập các cơ sở y tế, giáo dục, văn hóa. Trong quy chế có 2 phương án được đề xuất: (i) Cơ bản dựa theo quy định hiện hành nhưng đề nghị mở rộng thêm thẩm quyền được phê duyệt đối với các dự án có quy mô lớn, đồng thời được quyền phân cấp lại cho các cơ quan trực thuộc một cách thích hợp. (ii) Thay đổi cơ bản phương thức phân cấp hoặc ủy quyền bằng phương thức mới, đó là Chính phủ quy định danh mục các dự án đầu tư thuộc thẩm quyền của mình; Ngoài

phổ, sắp xếp lại, chuyển đổi hình thức sở hữu, giải thể, hoặc thành lập mới các doanh nghiệp nhà nước trên địa bàn khi cần thiết.

(5) Phân cấp quản lý bộ máy tổ chức và cán bộ, công chức. Thành phố chủ động sắp xếp lại guồng máy của mình, tổ chức thi tuyển để tuyển dụng công chức; Công chức hóa một số chức danh chủ chốt cấp phường; Bổ nhiệm hay bãi miễn các thủ trưởng các đơn vị trong guồng máy của Thành phố.

(6) Phân cấp trong xử phạt hành chính về vi phạm trật tự đô thị.

C. Nhóm thứ ba, liên quan đến việc thí điểm các định chế mới.

Thí điểm và mở rộng phạm vi áp dụng trên các lĩnh vực:

(1) Giao đất để tổ chức sản xuất - kinh doanh; Giao đất tại các khu quy hoạch mới cho các tổ chức và các nhà

Ảnh Vũ Nhi

danh mục này là thuộc thẩm quyền của thành phố.

(2) Phân cấp quản lý về nhà đất và xây dựng. Mở rộng thẩm quyền về chuyển mục đích sử dụng đất, chuyển nhượng đất nông nghiệp, xác định giá đất, thủ tục giao đất và thuê đất để đầu tư phát triển thành phố theo quy hoạch đã được xác định.

(3) Phân cấp trong quản lý ngân sách và công sản. Tăng cường tính chủ động trong việc thu, chi ngân sách của thành phố, theo đó căn khoán ổn định tỷ lệ thu nộp ngân sách cho TW là 60% trong 5 năm. Trên cơ sở nguồn thu được giữ lại này, HĐND TP sẽ phân bổ ngân sách chi tiêu theo yêu cầu phát triển của địa phương mình.

(4) Phân cấp quản lý doanh nghiệp nhà nước. Chính phủ cùng với Thành phố hoặc ủy quyền cho Thành

đầu tư nước ngoài xây dựng nhà để ở và bán. Khoản biên chế và quỹ lương trong các đơn vị hành chính. Thực hiện cơ chế "một cửa - một dấu" trong cải cách thủ tục hành chính.

(2) Tổ chức lực lượng cảnh sát trật tự đô thị, tổ chức công ty đầu tư tài chính để khai thác và quản lý có hiệu quả các nguồn vốn kinh doanh của nhà nước.

UBND TP. HCM sẽ trình Thủ tướng Chính phủ bản dự thảo "Quy chế Quản lý và Phát triển TH. HCM" với những nội dung chính đã nêu trên đây và đính kèm theo bản dự thảo Nghị định đã ban hành trong tháng 6.2001 ■

*Ủy viên UBND TP. HCM, Phó ban thường trực Ban chỉ đạo CCHC. TP. HCM. Giám đốc Dự án Hỗ trợ kỹ thuật CCHC. TP. HCM - VIE/96/029.